

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๕๒๔๒
วันที่ ๒๙ ส.ค. ๒๕๔๙

ด่วนที่สุด
ที่ กษ 1305/ ๗๐๕๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก

กทม. 10200

๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๙

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ ๒๙ ส.ค. ๒๕๔๙

ล. ๖๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปสถานการณ์กระเทียม/แนวทางการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียม ๑ ชุด

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ โดยมี งบประมาณรองรับ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อใช้ในการปรับโครงสร้างสินค้าเกษตรและช่วยเหลือเกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตและพัฒนาช่องทางการตลาดของสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการมี ข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ขณะนี้ได้มีการจัดสรรงบประมาณให้แล้ว ๒๐๐ ล้านบาท

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ การเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย - จีน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ ส่งผลทำให้มูลค่า สินค้าเกษตรของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในสินค้ากลุ่มผักและผลไม้ที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก ๕,๙๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๔๕ เป็น ๑๕,๘๓๖ ล้านบาท ในปี ๒๕๔๘ คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นเกือบ ๓ เท่าตัว แต่มีสินค้า บางชนิดได้รับผลกระทบโดยเฉพาะกระเทียม เนื่องจากการนำเข้ากระเทียมเพิ่มขึ้นจาก ๑๕,๔๘๐ ตัน ในปี ๒๕๔๕ เป็น ๖๔,๓๑๐ ตัน ในปี ๒๕๔๗ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมลดลงจาก ๓๒,๒๐๖ บาท/ครัวเรือน ในปี ๒๕๔๕ เป็น ๒๘,๑๑๐ บาท/ครัวเรือน ในปี ๒๕๔๗ สำหรับปี ๒๕๔๘ เกษตรกรได้รับ ผลตอบแทนสูงขึ้นเป็น ๔๐,๙๒๕ บาท เนื่องจากรัฐบาลได้ดำเนินการแทรกแซงตลาดโดยใช้งบประมาณ เพื่อการนี้ประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท

๒.๒ สินค้ากระเทียมไทยเสียเปรียบกระเทียมจีนในเรื่องราคาและต้นทุนการผลิต แต่มี ข้อได้เปรียบในเรื่องกลิ่น รสชาติ และคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสมต่อการนำไปผลิตเป็นยา และ เครื่องปรุงรสอาหารไทย

/ดังนั้น....

ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องรักษาการผลิตกระเทียมไว้ส่วนหนึ่ง โดยคงไว้ในพื้นที่ที่มีศักยภาพที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากกว่า 1,000 กิโลกรัม เพื่อสนองความต้องการของตลาด ส่วนในพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม จะปรับเปลี่ยนไปทำกิจกรรมอื่นที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ มีตลาดรองรับที่แน่นอน และที่สำคัญคือ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

3. การดำเนินงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียม โดยมีเป้าหมายการดำเนินการในพื้นที่ปลูกกระเทียม 106,000 ไร่ โดยจะดำเนินการตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด ดังนี้

3.1 รักษาระดับพื้นที่ปลูกกระเทียมที่มีศักยภาพจำนวน 85,000 ไร่ จากการศึกษากระเทียมทั้งระบบ ความต้องการใช้ภายในประเทศจะมีปริมาณ 158,250 ตัน ส่งออก 3,000 ตัน และจากการเปิดเสรีทางการค้าทำให้มีการนำเข้ากระเทียมเพื่อใช้บริโภค/อุตสาหกรรมแปรรูป 55,000 ตัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างตลาดกับผลผลิตที่จะเป็นผลดีในเรื่องราคา จำเป็นต้องทำการผลิตจำนวน 106,250 ตัน ในพื้นที่ที่เหมาะสม 85,000 ไร่ ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจาก 1,006 กก./ไร่ เป็น 1,250 กก./ไร่ เปลี่ยนพันธุ์ดี จัดทำ GAP วิจัยสินค้ากระเทียมและผลิตภัณฑ์ และการแปรรูปโดยการทำ Contract กับโรงงานแปรรูปอาหารเพิ่มจาก 10,000 ตัน เป็น 15,500 ตัน

3.2 สร้างทางเลือกใหม่ สำหรับพื้นที่ที่ผลผลิตต่ำกว่า 1,000 กก./ไร่ ซึ่งมีปัญหาเรื่องการแข่งขันกับกระเทียมจีน โดยดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย 7 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา ลำปาง แม่ฮ่องสอน และตาก ปรับเปลี่ยนไปทำกิจกรรมอื่นที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ มีตลาดรองรับที่แน่นอน จำนวนรวมทั้งสิ้น 21,000 ไร่ ได้แก่ พริกหวาน 600 ไร่ มันฝรั่งโรงงาน 10,000 ไร่ และยางพารา 10,400 ไร่ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

3.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกับ ธ.ก.ส. และภาคเอกชนจำนวน 5 บริษัท ซึ่งเป็นผู้ผลิตและส่งออกพริกหวานจำนวน 2 บริษัท ได้แก่ บริษัทเจียไต๋โปรดิวซ์ จำกัด และบริษัทธานียามา สยาม จำกัด และบริษัทผู้ผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์มันฝรั่งจำนวน 3 บริษัท ได้แก่ บริษัทเป๊ปซี่ - โคล่า (ไทย) เทรคคิง จำกัด บริษัทเบอร์ลี่ ยุคเกอร์ ฟู้ดส์ จำกัด และบริษัทยูนิแชนป์ จำกัด ได้ลงนามในบันทึกความร่วมมือในการดำเนินโครงการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียมที่ได้รับผลกระทบจาก FTA เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2549 โดย ธ.ก.ส. สนับสนุนสินเชื่อ ภาคเอกชนจัดหาปัจจัยการผลิตและรับซื้อผลผลิตในราคาตลาดแต่ไม่ต่ำกว่าราคาประกันขั้นต่ำ พริกหวานกิโลกรัมละ 30 บาท และมันฝรั่งโรงงานกิโลกรัมละ 8.50 บาท โดยจัดทำสัญญาข้อตกลง (Contract Farming) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ ชดเชยดอกเบี้ยให้เกษตรกรในวงเงิน 31.3 ล้านบาท

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 เมื่อโครงการปรับปรุงโครงสร้างสินค้ากระเทียมดำเนินการไปตามเป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก 28,110 บาท/ครัวเรือน ในปี 2547 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มเปิดเสรีทางการค้า เป็น 46,873 บาท/ครัวเรือน ในปี 2552 เพิ่มขึ้นร้อยละ 67 เนื่องจากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต ประกอบกับการที่ผลผลิตภายในประเทศลดลงอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ทำให้ราคาที่เกษตรกรขายได้จะเพิ่มขึ้นจาก 16.74 บาท/กก. เป็น 22.30 บาท/กก.

4.2 เกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการปลูกกระเทียมจะมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีอาชีพที่ยั่งยืน โดยจะมีรายได้จากการปลูกพริกหวาน 186,940 บาท/ไร่ และมันฝรั่งโรงงาน 5,159 บาท/ไร่

4.3 สร้างรายได้ให้กับประเทศจากการผลิตพริกหวานเพื่อการส่งออกได้ประมาณ 30,000 ตัน มูลค่า 288 ล้านบาท โดยลดสัดส่วนการนำเข้าพริกหวานได้มูลค่า 50 ล้านบาท และสามารถผลิตมันฝรั่งโรงงานได้ประมาณ 30,000 ตัน รองรับอุตสาหกรรมแปรรูปมันฝรั่งภายในประเทศคิดเป็นมูลค่า 915 ล้านบาท อันส่งผลในภาพรวมของการเพิ่มมูลค่าการผลิตพริกหวานและมันฝรั่งโรงงานในประเทศได้ประมาณ 1,203 ล้านบาท ขณะเดียวกันสามารถลดภาระการแทรกแซงกระเทียมของรัฐบาล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงสุดารัตน์ เกตุราพันธุ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โทร. 0-2561-4727

โทรสาร. 0-2561-4726

ทอ 1/8
คมป ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 29 ส.ค. 2549 ลงมติว่า
รับทราบ

จัดอยู่ในประเภทเรื่องทราบเพื่อถือเป็นมติ
ที่เสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง

(นางโสมศรี อาระฉะขิ)

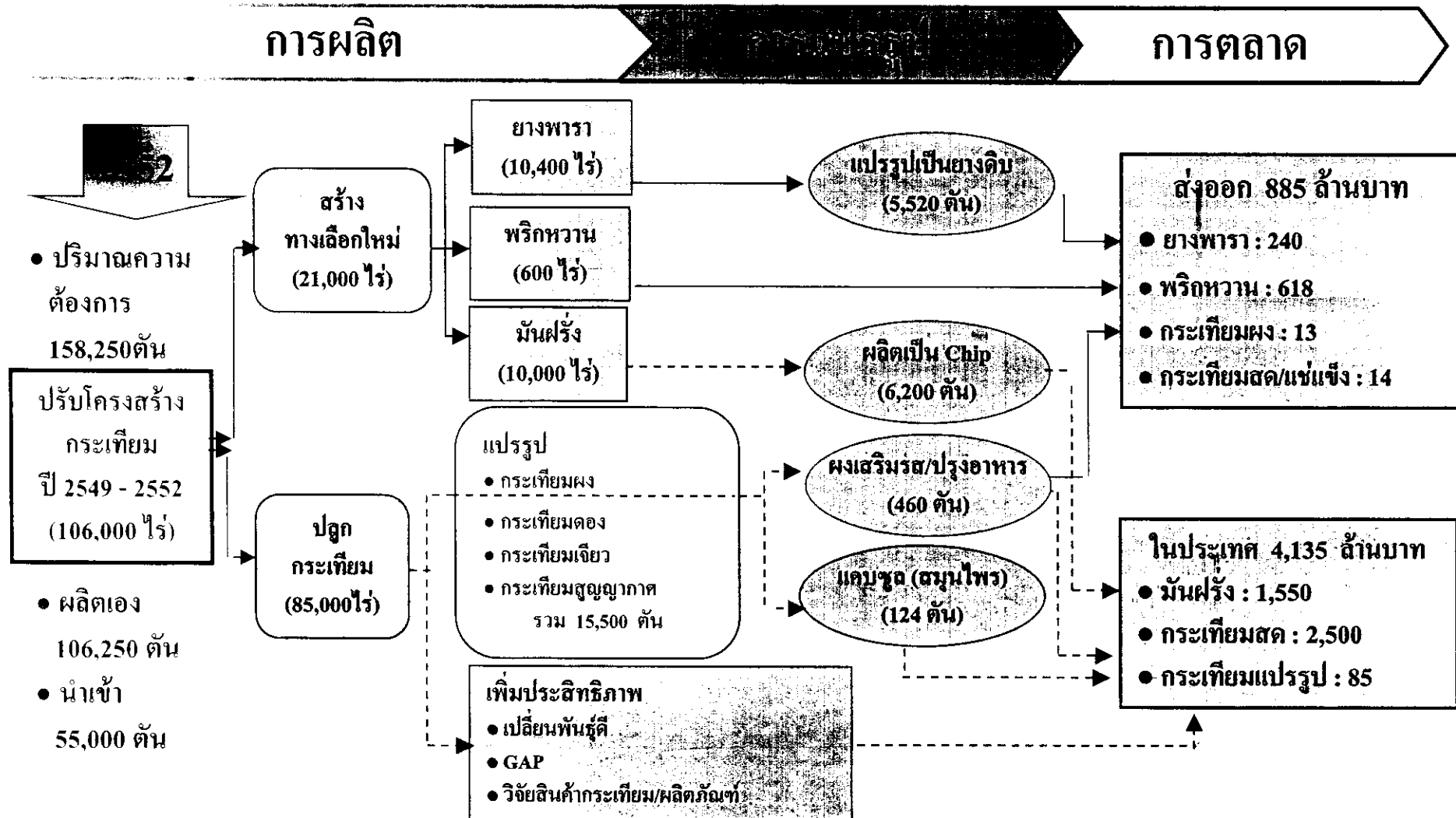
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สถานการณ์กระเทียม

	ก่อน FTA		หลัง FTA		
	2545	2546	2547	2548	2552
พื้นที่ปลูก (ไร่)	140,973	131,686	97,629	106,000	85,000
ผลผลิต (ตัน)	126,423	104,832	95,909	106,598	106,250
นำเข้า (ตัน)	15,480	47,945	64,310	51,050	55,000
ส่งออก (ตัน)	12,163	7,760	733	1,026	3,000
ความต้องการใช้ (ตัน)	129,740	145,017	159,486	156,622	158,250
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	13.55	16.01	14.37	15.53	14.55
ราคาที่เกษตรกรขายได้* (บาท/กก.)	19.62	22.87	16.74	20.20	22.30
ผลตอบแทน/ครัวเรือน (บาท)	32,206	33,678	28,110	40,925	46,873

หมายเหตุ : * ราคาช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก

การปรับโครงสร้างการผลิตกระเทียม (2549-2552)

Zoning : Contract farming : ปลูกพืชทดแทน : จัดทะเบียนเกษตรกร : รักษาราคา ณ ฟาร์มเกษตรกร 22.30 บาท/กก.

วิจัยและพัฒนา : เพิ่มผลผลิตจาก 1,006 กก./ไร่/ปี เป็น 1,250 กก./ไร่/ปี : การแปรรูปกระเทียมผง / Brand name

แนวทางการปรับโครงสร้างสินค้ากระเทียม

1. รักษาระดับพื้นที่ปลูกกระเทียมให้คงไว้ที่ 85,000 ไร่ โดยเพิ่มผลผลิตต่อไร่เป็น 1,250 กก.
2. สร้างทางเลือกใหม่ไปปลูกพืชที่มีศักยภาพมากกว่า จำนวน 21,000 ไร่ ได้แก่
 - 2.1 พริกหวาน 600 ไร่
 - 2.2 มันฝรั่ง 10,000 ไร่
 - 2.3 ข้างพารา 10,400 ไร่
3. คัดเลือกเกษตรกรจากผู้ที่จะขึ้นทะเบียนผู้ปลูกกระเทียมและพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ในการเข้าร่วมโครงการอย่างเคร่งครัด
4. เกษตรกรเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ
5. ธกส. เป็นผู้สนับสนุนเงินกู้
6. กองทุนฯ รับผิดชอบดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกร
7. บริหารจัดการองค์กรในรูปแบบสหกรณ์ และทำ Contract Farming กับบริษัทผู้ประกอบการ
8. ราคาประกันขั้นต่ำพริกหวาน กก.ละ 30 บาท มันฝรั่ง กก.ละ 8.50 บาท
9. มีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ
10. ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์การบริโภคกระเทียมไทยตลาดในประเทศ